

Mesi, aiandus, dendroloogia ja kuidas saada liigimett

Kokkuvõte Aksel Kurti ettekandest Tallinna Mesinike Ühistu õppepäeval A.Kurti mesilas Rätla külas Raasiku vallas 10. juunil 2008.a.

Lektorileping PR-4-1.5-45

Mesinduspäev toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Seekordne praktiline õppepäev oli kavandatud eri liiki mee saamiseks. Kõik me teame, kuidas kevadel hakkab loodus arenema. Järjest puhkevad õide erinevad taimed. Samal ajal on mesilaspered nn kasvamise faasis. Mesilaste arv suureneb pidevalt, haudme hulk kasvab ja töomesilased tegelevad järelpõlve kasvatamise ja toitmisega. Samas ei unusta mesilased kunagi oma vajadust koguda toitu tagavaraks. Nii minnaksegi ilusa ilma korral hulgi nektarit tooma vahetult õitsema hakkavatelt taimedelt.

Üheks esimeseks nektaritaimeks on raagremmelgas. Teame, et pajud annavad kevadist korjet. Aga sellist korjet, mida annavad raagremmelga suured täies elujõus puud on näinud vast ainult need mesinikud, kelle mesila läheduses selliseid puid kasvab.

Mõnekümneaastase dendroloogiaga tegelemise jooksul on kollektsioon täienenud erinevate puude ja põõsastega, nii et välja on arendatud suur dendropargi. Koos maastikuarhitektiga on rajatud paari hektari suurusele alale pilkupüüdev mitmekesiseid nauditavaid vaateid pakkuv park, milles veesilmad ja pinnavormid vahelduvad kuuesaja-seitsmesaja erineva puuliigiga. Seejuures ei ole unustatud mesilasi. Pargis on palju selliseid puid, mis mesilastele huvi pakuvad. Teame, et vahtra õitsemise ajal on kiiresti vaja mesilaste pesaruumi laiendada, sest soodsate ilmade korral tuleb kõvasti nektarit. Samuti annab nektarit kevadel õitsev tamm. Tundub olevat uskumatu, et mesilaspere jõuab tamme õide puhkedes paari päevaga täis korjata poole-ramilise magasinini ja isegi hakata kaanetama. Ja seda kõike vaid paari 450-aastase tamme naabruses.

Ka teistelt puudelt ja massiliselt õitsema hakkavatelt rohttaimedelt on tulnud nn liigimett. Tavaliselt panevad mesilased sellise korje kärgedesse nii, kuidas seal ruumi on. Nektarit töödeldes ja kaanetamiseks ette valmistades aga hakkab õitsema üha uusi taimi ja nii see nektar „segamini” lähebki.

Kuidas aga saada puhast nt tamme mett? Selleks on vaja, et mesilastel oleks piisavalt ruumi nektari paigutamiseks, kuid samas peab kärjepind olema küllalt piiratud, et kaanetamise korral suurem osa kärje pinnast saaks kaanetatud. Sellist kärge võib tarust välja võtta. Kindlat liiki mee saamiseks, tuleb jälgida, millal massilist korjet andvad taimed õitsema hakkavad ja anda mesilastele madalaramiline magasin ehk nn koorimismagasin. Samuti tuleb need õigel ajal maha võtta. Selliselt on saadud paljudelt erinevatelt taimedelt mett sh tammelt, pajult, võilillelt ka viirpuult jpt. Mee omadused varieeruvad olenevalt korjetaimedest. Erinevad nii värvus, lõhn, maitse, konsistents ja kindlasti ka koostis. Sellist mett ka laboris analüüsitud, et välja selgitada sellise mee omapära, koostis ja võimalikud raviomadused. Nektarit andvad ravimtaimed annavad tihti oma omadusi edasi ka meele.

Juttu oli veel olulistest tähelepanekutest ja mesinduslikest võtetest, mis kindlustavad perede piisava arengu ja eri liiki mee saamise, aga samuti ilmastikust. Lisaks veel huvitav tähelepanek, et selles mesilas ebaõnnestus tänavu kevadine korje täielikult, pea kõikide kevadiste nektaritaimede õitsemise ajale langesid ka tugevate öökülmade hood. Nii jäi saamata korje pajult, tammelt ja isegi tohutu suurelt võilille väljalt.

10. juuni 2008

Aksel Kurt